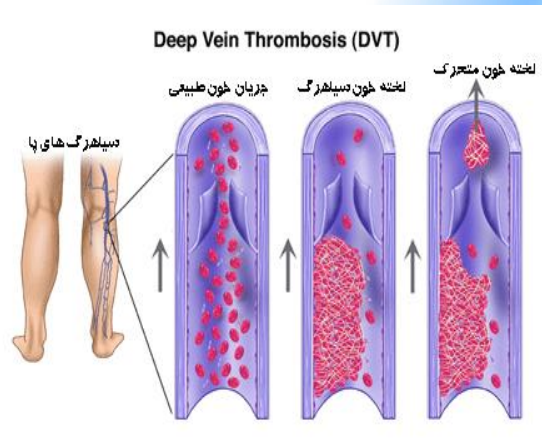

ترومبوز ورید عمقی

گروه هدف: بیمار و همراهان

تهیه کنندگان: گروه آموزش به بیمار مرکز

با تایید دکتر خاتونی (فوق تخصص ریه)

بازبینی بهار ۱۴۰۳ - بازبینی مجدد سه سال بعد

مداخلات پیشگیری

برای پیشگیری از ترومبوز یک رژیم ۳ قسمتی شامل هپارین زیر جلدی کوتاه مدت، جوراب های ضد آمبولی و فیزیوتراپی قبل و بعد از جراحی در نظر گرفته می شود (در موارد جراحی).

در موارد بیماری های داخلی این رژیم پیشگیری معمولاً شامل هپارین زیرجلدی (۵روز) و وارفارین خوراکی، جوراب های ضد آمبولی و برنامه های ورزشی فیزیوتراپی مخصوص می باشد.

منبع:

کتاب برونر سودارت ۲۰۲۲

روش های تشخیص

- ونومتری
- سونوگرافی داپلر
- ونوگرافی
- پلتیسموگرافی
- اسکن فیبرینوژن رادیواکتیو
- آزمایش خون

گروه های پرخطر

عواملی که با سن، جنس، وزن، وضعیت سلامتی و سبک زندگی ارتباط دارند در کنار تروما و مداخلات جراحی فرد را به شدت در معرض خطر ترومبوز قرار می دهند. تمام بیمارانی که دچار ترومبوز می شوند در معرض خطر عوارض حاد و مزمن آن قرار دارند. حتی یکبار ابتلا به ترومبوز می تواند به دیواره عروق و ساختمان دریچه های لانه کبوتری آسیب برگشت ناپذیر وارد کرده و عود ترومبوز را تسهیل نماید.

و لخته ای از گلبول های قرمز، پلاکت ها و فیبرین ایجاد می شود. پلاکت ها و فیبرین می توانند از این لخته جدا شده، به سوی ریه ها حرکت کرده و آمبولی ریه ایجاد نمایند.

علائم و نشانه های ترومبوز

- تورم غیرطبیعی عضو مبتلا
- گرمی عضو مبتلا
- درد موضعی
- تغییر رنگ ساق پا
- تب

بدون علامت : ترومبوز در ۵۰٪ موارد هیچ علامت اولیه قابل مشاهده ای ندارد؛ تنها ۱ مورد از ۹ مورد ترومبوز علامت بالینی دارند.

ترومبوز را به شدت افزایش می دهند.

عوامل انعقادی خون: افزایش خاصیت انعقادی در اثر دیسکرازی خون، کم آبی، بدخیمی و داروهای خوراکی ضدبارداری می توانند مکانیسم طبیعی هموستاز خون را تغییر دهند.

توقف گردش خون محیطی: استراحت در بستر، ضعف و بی حرکتی در سالمندان، اختلالات قلبی - عروقی و بی حرکتی بعد از جراحی باعث ایجاد اشکالاتی در گردش خون می شوند. بی حرکتی عملکرد پمپی عضلات ساق پا را از روی وریدهای عمقی اندام های تحتانی بر می دارد و منجر به توقف خون وریدی به ویژه در پشت دریچه های لانه کبوتری گردیده و بدین ترتیب می تواند زمینه را برای تشکیل لخته فراهم نماید.

مکانیسم تشکیل ترومبوز : غالبا از اطراف محل دریچه های لانه کبوتری وریدها منشا گرفته، باعث کاهش جریان خون شده و به این ترتیب منجر به توقف جریان خون در ورید می شود

ترومبوز تشکیل لخته در یکی از وریدهای عمقی بدن است. تنها اختلال ترومبوآمبولیک است که قابل پیشگیری بوده و در بسیاری از موارد بدون علامت است. بیماران بستری در بخش های داخلی و جراحی تا ۶ هفته بعد از ترخیص در معرض خطر ابتلا به ترومبوز قرار دارند. ۲۴٪ از تمام بیماران مبتلا به ترومبوز ظرف ۷ روز بعد از جراحی در اثر آمبولی می میرند.

عوامل زمینه ساز ترومبوز

تشکیل ترومبوز ناشی از یک یا ترکیبی از عوامل زیر است:

تروما: ضربات موضعی و آسیب مستقیم به عروق که بطور مثال در اثر اقدامات جراحی، تزریق داخل وریدی یا مداخلات درمانی ایجاد شده اند، باعث آسیب جدی به اندوتلیال ورید شده، آن را مستعد تشکیل ترومبوز می نمایند. شیمی درمانی یا آنتی بیوتیک تراپی خطر تشکیل